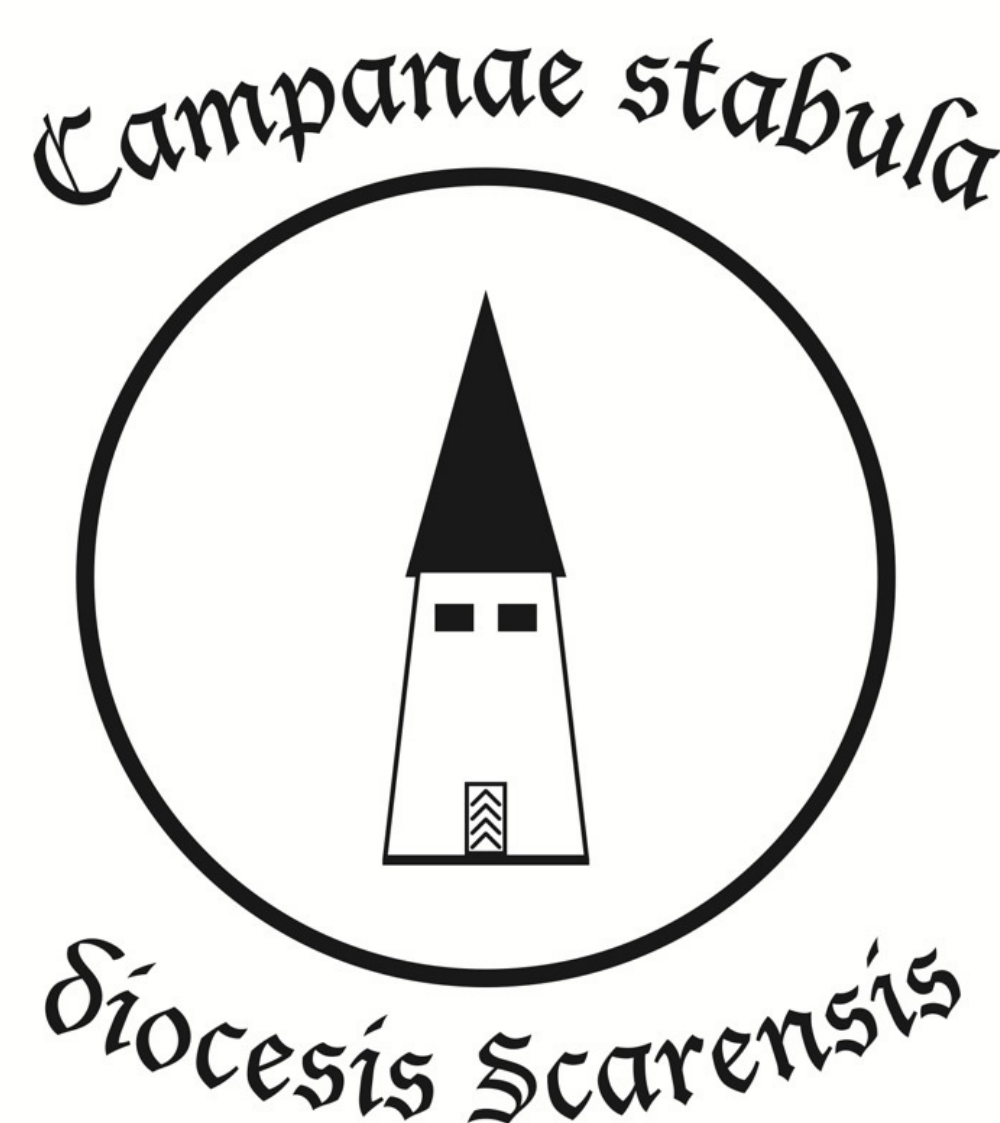


STAPELTORNET I EKESKOG

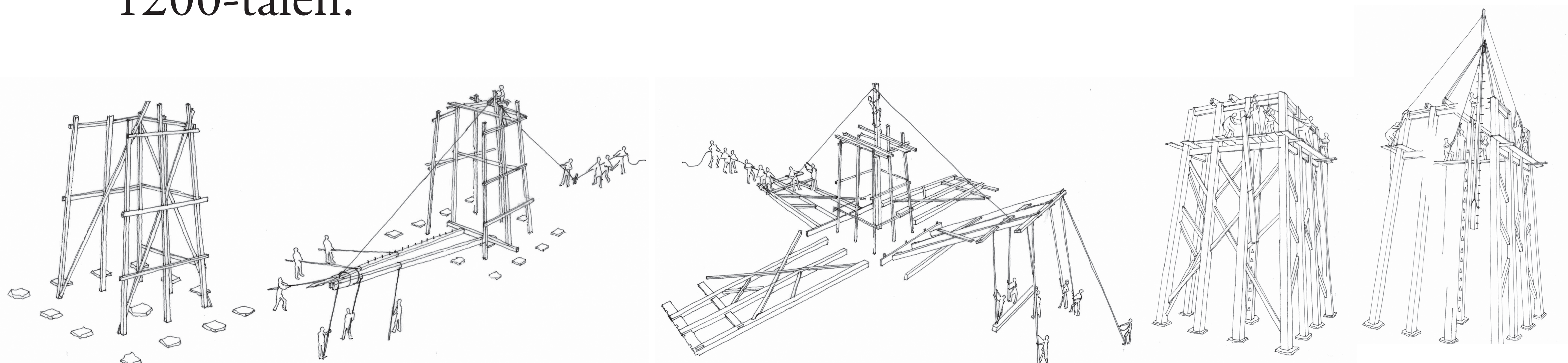


Medeltida timmermanskonst



Peringskiölds teckning av stapel och kyrka ca 1670. Stapeln har liggande panel i förvandring och ett öppet galleri där klockorna hänger. Taket är spåntäckt. RAA.

Tornet i Ekeskog är en provkarta på de tekniker och verktyg som 1200-talets västgötska timmermän använde sig av. Allt virke är hugget till fyrkant med den gamla skandinaviska sprätt-huggningstekniken som dog ut efter digerdöden. Timmermannen arbetar längs virkets fiberriktning med knivslipad yxa och ”sprät-ter” iväg materialet och skapar då ett mer eller mindre fiskbensliknande mönster, ett säkert kännetecken för timmer från 1100- och 1200-talen.



Skisser av resningsprocessen för stapeltornet i Grevbäck. Skisser av Gunnar Almevik, Institutionen för kulturvård vid Göteborgs universitet.

Resningen av tornet var ett kapitel för sig, lite som att sätta upp ett korsvirkeshus. Ett särdrag för de äldsta stapeltornen är att de saknar syllar, stolparna står på stora stenhällar på marken. Bygget började med en invändig ställning och resningen av mittmasten (klätter/björnstocken). Sedan restes sektion för sektion av de färdiga sidorna och knutades samman. Sist hissades masten för taket upp.



Stolparna står på stora stenhällar.



Björnstocken i tornets mitt med uthuggna klättersteg.



I takbjälkarna kan man se var klockorna från början hängt.



Sprätt-huggning på takspärre.



Fint arbetad takfotsknut med täljda skallar på dymlingarna.